

FAU Røyse skole
v/ leder Ann Kristin Hådem
ak.haadem@gmail.com

Hole kommune

Viksveien 30
3530 Røyse

postmottak@hole.kommune.no

Røyse, 03. desember 2020

Høringsuttalelse til Handlings- og økonomiplan 2021-2024, Årsbudsjett 2021

På vegne av Røyse skole sine 169 elever gjennomgikk og drøftet FAU den 25. november 2020 Årsbudsjett 2021, samt handlings- og økonomiplan 2021-2024 (**Budsjett- og planforslaget**). Vi har følgende innspill og kommentarer:

1. Brudd på opplæringsloven

Overordnet for skolene er, som det også presiseres innledningsvis under kapittelet «Skole» i Budsjett- og planforslaget:

Opplæringslova og Kunnskapsløftet 2020 med kompetansemål og Overordnet del - verdier og prinsipper for grunnopplæringen, som er nasjonale føringer.

Opplæringsloven § 2-1 gir barn og unge **plikt** til grunnskoleopplæring, og **rett** til en offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med loven og tilhørende forskrifter.

Vi sender våre barn på skolen hver dag slik at de overholder plikten til å gjennomføre sin lovpålagte grunnskoleopplæring. Hole kommune legger i sitt Budsjett- og planforslag opp økonomiske rammer som ikke gjør det mulig for kommunen å overholde det innholdet i skolehverdagen som våre barn skal være sikret gjennom opplæringsloven.

Med bakgrunn i fjorårets mangelfulle bevilgninger fra Hole kommune, samt lovpålagte tiltak til spesialundervisning, krav til lærertetthet og oppfølging av skolemiljø (§ 9A-saker), estimerer Røyse skole et underskudd på 1,5 millioner kroner i 2020.

Budsjett- og planforslaget som nå vurderes vedtatt gir enda trangere rammer:

- Det vil ikke være noen midler til bøker eller lisenser. Dette er særlig kritisk jfr. fagfornyelsen som ble innført fra og med skoleåret 2020-2021. I stedet for å bruke tiden til å legge opp undervisningen og følge opp elevene, må lærerne i stor grad bruke tiden til å lage eget undervisningsmateriell og lete gjennom diverse ressurser for å kopiere opp (ulovlig eller lovlig) innhold til bruk i undervisningen.
- 1,5 assistentstilling må kuttes. Det betyr kutt i stillinger til forsvarlig voksnetthet på SFO, og kutt i antall «hender» i spesialundervisning og oppfølging i skoletiden. En mulig konsekvens er at Hole kommune tvinger Røyse skole til å bryte opplæringsloven § 5-1 om elevenes krav på spesialundervisning.
- I overkant av en hel (100%) stilling for pedagog/lærer må kuttes. Resultatet er at Hole kommune tvinger Røyse skole til å bryte med forskrift til opplæringsloven § kap. 14 A, og

lærenormen med maksimalt 15 elever per lærer på 1.-4.trinn, og maksimalt 20 elever per voksen på 5.-7.trinn.

FAU mener at å investere så mye, og så tidlig, som mulig i barna er viktig. Både for hvert enkelt barn, hver enkelt familie og ikke minst er det en god langsiktig samfunnsøkonomi. For hvert barn som gjennomfører skoletiden i trivsel, reduseres mulighetene for å falle utenfor samfunnets forventning om deltakelse i et framtidig arbeidsliv. Det samme gjelder å etterleve samfunnets plikter og rettigheter ved å spille på lag med de normer og regler som gjelder, samt mellommenneskelige relasjoner.

Skal da kommuneadministrasjonen gå foran med et eksempel som viser at det er greit å bryte opplæringsloven?

2. Kommentarer til kommunens redegjørelse i Budsjett- og planforslaget

Med bakgrunn i tidligere høye mobbetall, deltar Røyse skole i Læringsmiljøprosjektet. FAU leser i Budsjett- og planforslaget fra administrasjonen at:

Vi ønsker gjennom å være med i dette prosjektet å få en helhetlig plan og systematisk jobbing med trygt og godt skolemiljø og barnehagemiljø fra barna starter i barnehagen til de går ut av ungdomsskolen. (s. 44)

Læringsmiljøprosjektet styrker arbeidet med å etablere et positivt skolemiljø ved Røyse skole, og FAU mener det er et veldig viktig prosjekt å delta i. Samtidig er det ikke bevilget økonomiske midler til gjennomføring til tross for at prosjektet er svært tidkrevende å gjennomføre. Rektor opplyser til FAU at hun i snitt bruker ca. 10 timer per uke til å følge opp Læringsmiljøprosjektet. En arbeidsgruppe på 5 ansatte og tid for den enkelte lærer til å implementere de tiltak som kommer ut av prosjektet kommer i tillegg.

Administrasjonen er selv inne på at:

Vi ser også en økende andel elever som plages av psykisk uhelse som blant annet fører til skolevegring. Dette har resultert i et større behov for en til en oppdekning i undervisningen. (s. 49)

Læringsmiljøprosjektet er i denne sammenhengen en sårt tiltrengt styrking i arbeidet for et bedre skolemiljø og et svært viktig forebyggende tiltak.

Røyse skole har hatt 6 rektorer på 6 år. Det sier seg selv at det er vanskelig å bygge og opprettholde en god kultur i organisasjonen for både ansatte og elever uten en stabil skoleledelse. Røyse skole har nå fått en stor gave i rektor Sissel Røine som har et lidenskapelig engasjement for skolehverdagen. Det inspirerer både ansatte, foreldre og elever så vel faglig som mellommenneskelig.

FAU stiller et stort spørsmålstegn ved hvordan administrasjonen med den ene hånden velger å satse på Læringsmiljøprosjektet (vel vitende om utfordringene i skolene med skolemiljøet og det økende antall elever med behov for oppfølging), og med den andre hånden kutter i tildelingene slik at antall ansatte må reduseres. I tillegg må de ansatte bruke den tiden de har til rådighet til å lage nytt undervisningsmaterieell fordi det ikke tildeles midler til nye bøker eller lisenser etter fagfornyelsen.

På toppen av dette bruker lærerne stadig mer tid på lovpålagt, nødvendig og ikke minst ønskelig oppfølging av § 9A-saker.

Administrasjonen skriver videre:

Andel elever med spesialundervisning og andel timer av totale lærertimer gitt til spesialundervisning ser vi en økning. Vi har sett en endring mot flere elever med noe tyngre diagnoser og mer omfattende behov for hjelp og støtte. (s. 46)

Likevel legger administrasjonen opp til at:

Innsparinger må i all hovedsak løses med lavere lønnsutgifter. Tiltakene som foreslås for å redusere aktivitetene forutsetter delvis at vi lykkes i å redusere omfanget av spesialundervisning. Det er derfor et tiltak med høy risiko.

*Lykkes vi ikke med å redusere utgifter til spesialundervisning er alternativet å redusere lærertetthet i ordinær undervisning, som i praksis betyr at vi ikke innfrir lærenormen jf. forskrift (-2018-06-26-1034), endring av opplæringsloven (vår understrekning). (s. 48)
[...]*

Dersom vi klarer å få flere elever innenfor ordinær undervisning, vil vi redusere ressursbehovet i skolene. (s. 49).

Røyse skole har fått varsel om en økning i behov for spesialundervisning fra høsten 2021. Basert på de seneste årenes utvikling, som administrasjonen også selv flere steder påpeker i Budsjett- og planforslaget, kan ikke FAU Røyse forstå hvilken realitet som ligger i at innsparingene skal løses ved at spesialundervisningen skal reduseres. Vi mener at vurderingen fremstår som totalt uforsvarlig.

Røyse skole har kompetente lærere som gjennom kompetansepakkene fra UDIR er godt i gang med kompetanseheving i forbindelse med fagfornyelsen og deltakelsen i Læringsmiljøprosjektet. Ikke frata dem muligheten til å gi barna den lovpålagte undervisningen og skolehverdagen de har krav på. Barna våre kan ikke velge om de vil gå på skolen, si opp «jobben sin» eller få sykemelding dersom de opplever mobbing eller at undervisningen ikke møter fagmålene.

Vi ber om at kommuneadministrasjonen også tar innover seg at skolen som institusjon også er så mye mer enn bare selve undervisningen. Læreren er en svært viktig voksenperson i eleven sitt liv. Det er faktisk slik at et barn er mer i kontakt med ansatte på skole og SFO i sin våkne tid enn med sine foreldre. Læreren er et forbilde, en rollemodell, en som forebygger og legger til rette for god samhandling. Læreren er en konfliktløser, et bindeledd mellom samfunn og foreldre. Læreren legger til rette for barna sitt mestringsnivå og faglige utvikling, men like viktig er barna sin utvikling av relasjon til andre barn og voksne.

Det skaper hverken motiverte lærere, engasjerte foreldre, kunnskapsrike og harmoniske barn, eller en sunn langsiktig økonomi når kommunepolitikken legger opp til et budsjett der rektorene må bryte opplæringsloven. FAU Røyse synes det er skremmende at Hole kommune ser ut til å velge en strategi med å få flere i (re)habilitering framfor tilrettelegge for en god skolehverdag og forebygge at elever faller utenfor.

Om kommunen sitt budsjett vedtas, er en mulig konsekvens at opplæringsloven må brytes. FAU Røyse ber om at det foretas en konsekvens-/risiko- og sårbarhetsanalyse av budsjettforslaget før det vedtas.

Invester i framtiden – invester i barna!

Røyse FAU, 03. desember 2020.